

statě uplatniti právo odstupu a zpětného požadování, místo aby uplatnila škodu ve formě úpadkové pohledávky. Právo odstupu nepřísluší však druhé smluvní straně, nýbrž jedině správci podstaty.

Čís. 5895.

Rozvod manželství od stolu a lože.

I ohledně rozvodového důvodu, odpovídajícího rozlukovému důvodu podle §u 13 písm. b) rozl. zák. pomíjí právo na rozvod odpuštěním. Odpuštění dlužno shledávati v delším soužití po odpykání trestu a v manželově žádosti o milost.

(Rozh. ze dne 30. března 1926, Rv I 2101/25.)

Žalobu o rozvod manželství od stolu a lože z viny žalované odůvodňoval manžel mimo jiné tím, že žalovaná byla v roce 1922 odsouzena pro zločin podílnictví na krádeži. Procesní soud prvního stádu uznal na rozvod manželství z viny obou stran. Odvolací soud nevyhověl odvolání žalované. Nejvyšší soud k dovolání žalované uznal na rozvod manželství pouze z viny manželovy.

D ů v o d y:

Odvolací soud míní, že i kdyby žalobce odpustil dovolatelce ať výslovně, nebo mlčky, nezaniklo by tím jeho právo domáhati se rozvodu z důvodu odsouzení pro zločin, ježto ani pokračování v manželském obcování po nabyté vědomosti o tomto rozvodovém důvodu nezbavilo by ho práva domáhati se rozvodu, a že ustanovení §u 14 písm. c) rozlukového zákona nelze se dovolávati, poněvadž nejde o rozluku. Náзор ten dovolací soud nemůže ve všech směrech sdíleti. Dopouští-li rozlukový zákon v §u 14 písm. c), že i ohledně rozlukového důvodu podle §u 13 písm. b) pomíjí odpuštěním žalobní právo, platí to tím spíše, není-li odsouzení pro zločin (§ 13 písm. b) uplatňováno jako rozlukový, nýbrž jenom jako rozvodový důvod. Nelze pochybovati, že se žalobce platně mohl odpuštěním vzdáti práva uplatňovati onen důvod rozvodu. Bylo-li zjištěno, že manželé žili spolu po dovolatelčině odsouzení a odpykání jejího trestu ještě téměř čtyři leta v manželském společenství, že dokonce podle obsahu trestních spisů žalobce podal za svou manželku žádost o milost ku hlavě státu, sluší z toho právem usuzovati, že dovolatelce »její nepředložený čin«, jak praví výslovně v oné žádosti, mlčky odpustil. Poněvadž odvolací soud nezjistil jiného důvodu rozvodového k dovolatelčině tíži kromě trestního odsouzení, uznal dovolací soud, že dovolatelka vůbec nemá na rozvodu viny.

Čís. 5896.

Byla-li smlouva, již byla odprodána nemovitost, podléhající záboru, uzavřena s výhradou schválení Státním pozemkovým úřadem, jest pro

otázku udělení tohoto schválení bez významu, že Státní pozemkový úřad dal předem prodávajícímu přímo poukaz, by prodal pozemek určitému kupiteli, a že při dojednání smlouvy spolupůsobil správce velkostatku dosazený Státním pozemkovým úřadem.

Dokud nebylo uděleno schválení Státním pozemkovým úřadem, neúčinkuje smlouva ani mezi stranami, jest ničí. Byla-li zaplácena kupní cena, jest kupitel oprávněn požadovati ji zpět, třebaž o schválení nebylo dosud rozhodnuto konečně a prodávajícímu příslušelo proti neschválení ještě právo stížnosti.

(Rozh. ze dne 30. března 1926, Rv I 2127/25.)

Žalující obec koupila od žalovaného majitele panství několik pozemků, podléhajících záboru s výhradou, že prodej bude schválen Státním pozemkovým úřadem, a zaplatila kupní cenu. Vzhledem k tomu, že prodej nebyl Státním pozemkovým úřadem schválen, žalovala žalobkyně o vrácení kupní ceny. Žalobě bylo vyhověno soudy všech tří stolic, Nejvyšším soudem z těchto

důvodů:

Jest zjištěno, že kupní smlouva byla uzavřena s výhradou schválení Státního pozemkového úřadu. Pakliže však smlouva uzavřena s touto výhradou, jest lhůstojná, že snad Státní pozemkový úřad, jak žalovaný tvrdí, dal žalovanému přímo poukaz, aby sporné pozemky žalobkyni prodal, neboť, když přes tento poukaz schválení ve smlouvě samé výslovně vyhraženo, rozhoduje jen tato výhrada. Ostatně takový poukaz bez stanovení všech podstatných podmínek smlouvy, zejména též co se týče ceny, nemohl by nikdy nahrazovati schválení ve smyslu §u 7 zák. zák. ve znění zákona ze dne 11. března 1921, čís. 108 sb. z. a n., o němž níže řeč, nýbrž znamenal by jen, že se Státní pozemkový úřad nebude stavěti ke smlouvě předem záporně, samozřejmě však musí mu zůstatí vyhraženo, by o schválení uvažoval, až mu bude předložena, což jasně plyne z ustanovení druhého odstavce §u 7 n. zn. zák. Podobně i když poručenský soud dá předběžné svolení k prodeji sirotčí nemovitosti, je mu přece vyhraženo předloženou později definitivní smlouvu, když obsah nevyhovuje, na př. co do ceny, neschváliti. Dovolání vytýká také, že nebyl připuštěn důkaz svědky F-em a K-em o tom, že smlouva byla Státním pozemkovým úřadem schválena. Nehledě k tomu, že žalovaný není s to, předložiti o tom listinu, tvrdil to v první stolici pouze v tom způsobu, že při jednání smluvním účinkoval Alois L. jako prý k tomu ustanovený zástupce Státního pozemkového úřadu tehda úřadem tím dosazený správce velkostatku žalované strany (t. j., jak žalobkyně praví, úřední správce ve smyslu zákona čís. 118/20), a že smlouvu také spolupodepsal, což ostatně je vykázáno jeho podpisem na smlouvě, takže to, i kdyby to rozhodno bylo, vůbec dalšího důkazu nepotřebuje. Tato účast úředního správce však opět není schválením ve smyslu cit. §u 7 zák., které musí uděliti Státní pozemkový úřad

sám ve smyslu §u 7 čís. 3 zák. o poz. úř. (srv. § 3 téhož zák.), po případě obvodová úřadovna dle čl. I. čís. 1 nař. vl. ze dne 23. června 1921, čís. 225 sb. z. a n. Tedy všecko to, co uvádí žalovaný na důkaz svého tvrzení, že smlouva byla schválena, je nerozhodno, protože platné schválení z toho neplyne. Naopak, že schválení přímo odepřeno, dokazuje výměr obvodové úřadovny ze 16. prosince 1922. Stav věci je tedy ten, že smlouva uzavřena s výhradou schválení Státního pozemkového úřadu (jak také jinak nebylo dle §u 7 záb. zák. právně ani možno) a že schválení posud uděleno nebylo. A to úplně stačí k rozhodnutí. Neboť, i kdyby o schválení nebylo rozhodnuto posud konečně a žalovanému příslušelo proti neschválení ještě právo stížnosti, jest to lhostejno, neboť žalobkyni i pak přísluší právo žádati vrácení kupní ceny předčasně zaplacené. Stanovíť to § 1434 obč. zák. výslovně, řka, že vrácení zaplaceného lze žádati, je-li dlužná pohledávka na jakýkoli způsob ještě nejista nebo závisí ještě od splnění doložené podmínky. Vrátili tedy žalovaný zaplacenou sumu musí, a jen, kdyby k schválení smlouvy a tudíž splnění podmínky došlo, bude moci potom zaplacení se domáhati. Ale to není důvod jediný, je tu ještě jiný, možno-li ještě silnější. Záborový zákon ze dne 16. dubna 1919, čís. 215 sb. z. a n. stanovil v §u 7, že zcizení zabraného majetku vyžaduje souhlasu Státního pozemkového úřadu (§ 15) a nemá bez něho proti státu právních následků, t. j. že je proti státu bezúčinné. To však bylo změněno zákonem ze dne 11. března 1921, čís. 108 sb. z. a n., neboť bezúčinnost proti státu nebyla na závadu platnosti smlouvy mezi stranami, a tu, jak motivy k novému zákonu blíže provádějí, děly se různé praktiky, jež pozemkovou reformu stěžovaly neb přímo mařily. Aby tomu předešel, předepsal zákonodárce v citované novele změnou §u 7 záb. zák., že zcizení je bez svolení Státního pozemkového úřadu neplatné, čímž chtěl říci, že smlouva neúčinkuje ani mezi stranami, je ničí, dokud se jí nedostalo schválení Státního pozemkového úřadu. Lapidárně to potvrzuje i nové znění §u 18, totiž § 18 a) stanovící, že, kdo smlouvu o zcizení zabraného majetku plní nebo plnění z ní přijme dříve, než Státní pozemkový úřad k tomu dle §u 7 svolí, dopouští se přestupku a bude potrestán. Je-li však plnění neschválené smlouvy a jeho přijetí trestným, jest v duchu těchto předpisů záborového zákona a vůbec v duchu právního řádu, zejména též §u 879 obč. zák. jakožto předpisu zákona se příčíci nicotným a lze je proto, ježto příjemce nemá právního důvodu, by je podržel, nazpět žádati.

Čís. 5897.

Nejde o darovací slib, slíbeno-li ženě plnění, jímž slibující chtěl se shostiti svých povinností plynoucích z §u 1328 obč. zák.

(Rozh. ze dne 30. března 1926, Rv I 261/26.)

Žalobu, již domáhala se žalobkyně na žalovaném zaplacení 5.000 Kč, oba nižší soudy zamítly v podstatě proto, že základem žalob-